

Міністерство охорони здоров'я України  
Дніпровський державний медичний університет  
Кафедра інфекційних хворіб

# ГОСТРІ РЕСПІРАТОРНІ ВІРУСНІ ІНФЕКЦІЇ

Навчальний посібник

За редакцією професора К.Ю. Литвин



Видавець Марченко Т.В.

**Львів 2023**

*Рекомендовано центральною методичною комісією Дніпровського державного медичного університету як навчальний посібник для студентів, лікарів-інтернів і лікарів – слухачів закладів (факультетів) післядипломної освіти МОЗ України(протокол №6 від 21.02.2023 року)*

**Автори:** співробітники кафедри інфекційних хворіб Дніпровського державного медичного університету:

Литвин К.Ю., д.мед.н., професор, завідувачка кафедри; Шостакович-Корецька Л.Р., д.мед.н., професор кафедри; Маврутенков В.В., д.мед.н., професор кафедри; Ревенко Г.О., PhD, асистент кафедри; Кушнірова О.А., к.мед.н., асистент кафедри; Якуніна О.М., к.мед.н., асистент кафедри; Шевельова О.В., к.мед.н., асистент кафедри; Будаєва І.В., к.мед.н., асистент кафедри; Чергінець А.В., к.мед.н., доцент кафедри.

**Рецензенти:**

**Чабан К.Ю.**, доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри інфекційних хворіб Одеського національного медичного університету;

**Рябоконт О.В.**, доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри інфекційних хворіб Запорізького державного медичного університету.

**Г 72 Гострі респіраторні вірусні інфекції:** навч. посібник / [Литвин К.Ю., Шостакович-Корецька Л.Р., Маврутенков В.В., Ревенко Г.О., Кушнірова О.А., Якуніна О.М., Шевельова О.В., Будаєва І.В., Чергінець А.В.]; за ред. К.Ю. Литвин. - Львів: Видавець Марченко Т.В., 2023. – 172 с.

**ISBN 978-617-7937-77-6**

У навчальному посібнику висвітлено принципи діагностики, лікування та профілактики основних гострих респіраторних вірусних інфекцій, включаючи COVID-19. Одним з найважливіших завдань лікаря є своєчасна діагностика та призначення адекватних заходів при постановці діагнозу інфекційного захворювання. Інформація, що міститься в кожному розділі, узагальнює сучасні дані та спирається на рекомендації ВООЗ, державні нормативні документи.

Для лікарів-інтернів, аспірантів, клінічних ординаторів і лікарів – слухачів закладів (факультетів) післядипломної освіти МОЗ України, студентів вищих медичних навчальних закладів III-IV рівнів акредитації. Доповнює матеріали підручників з даної тематики до занять з інфекційних хворіб та епідеміології згідно з вимогами навчальних програм, а також може застосовуватись для безперервної освіти інфекціоністів, епідеміологів, педіатрів, лікарів загальної практики - сімейної медицини та лікарів інших спеціальностей.

ISBN 978-617-7937-77-6

© Литвин К.Ю., Шостакович-Корецька Л.Р.,  
Маврутенков В.В., Ревенко Г.О.,  
Кушнірова О.А., Якуніна О.М., Шевельова  
О.В., Будаєва І.В., Чергінець А.В., 2023  
© Видавець Марченко Т.В., 2023

## ***АВТОРСЬКИЙ КОЛЕКТИВ***

Співробітники кафедри інфекційних хвороб Дніпровського державного медичного університету:

**Литвин Катерина Юріївна**, завідувачка кафедри, д.мед.н., професор

**Шостакович-Корецька Людмила Романівна**, професор кафедри, д.мед.н., професор

**Маврутенков Віктор Володимирович**, професор кафедри, д.мед.н., професор

**Ревенко Георгій Олександрович**, асистент кафедри, PhD

**Кушнієрова Олена Анатоліївна**, асистент кафедри, к.мед.н.

**Якуніна Оксана Михайлівна**, асистент кафедри, к.мед.н.

**Шевельова Олена Володимирівна**, асистент кафедри, к.мед.н.

**Будаєва Ірина Василівна**, асистент кафедри, к.мед.н.

**Чергінець Артем Валерійович**, доцент кафедри, к.мед.н., доцент

## ЗМІСТ

Передмова.....	5
Перелік умовних скорочень.....	7
<b>Розділ 1.</b> Аденовірусна інфекція.....	10
<b>Розділ 2.</b> Грип.....	29
<b>Розділ 3.</b> Коронавірусна інфекція (в тому числі SARS-CoV, SARS-CoV2 та MERS-CoV).....	74
<b>Розділ 4.</b> Метапневмовірусна інфекція.....	95
<b>Розділ 5.</b> Парагрип.....	110
<b>Розділ 6.</b> РС-інфекція (респіраторно-синцитіальна інфекція).....	121
<b>Розділ 7.</b> Риновірусна інфекція.....	138
<b>Розділ 8.</b> Хантавірусна інфекція (хантавірусний легеневий синдром).....	145
Бібліографічний список.....	154

## ПЕРЕДМОВА

Гострі респіраторні вірусні інфекції (ГРВІ) на сьогодні є найбільш поширеними інфекційними захворюваннями та являють собою значну проблему для громадського здоров'я. Маючи різну етіологію, ці інфекції схожі за провідними клінічними ознаками, але у той же час, відрізняються за тяжкістю перебігу, локалізацією уражень респіраторного тракту та можливими проявами з боку інших органів та систем.

Незважаючи на те, що більшість ГРВІ давно та широко вивчається, з'являються нові дані щодо структурної будови збудників, епідеміології, розуміння патогенезу окремих форм захворювань та, відповідно, особливостей клінічного перебігу і ускладнень, а також лабораторної діагностики, лікувальної тактики й заходів профілактики. В останні роки спостерігається постійна тенденція до поширення списку збудників ГРВІ та їх змін у наслідок мутацій. Це в свою чергу призводить до нових клінічних варіантів та наслідків захворювань. Так, з появою інфекції SARS-CoV-2, що набула масштабів пандемії і триває вже майже 3 роки, з'явилося багато питань, які потребують вирішення. Окремий розділ посібника присвячений інформації про коронавірусну хворобу – 19.

Посібник складається з 8 основних розділів, складений відповідно до навчальних програм підготовки магістрів та лікарів-інтернів, у ньому наведені новітні відомості щодо визначення, етіології, епідеміології, патогенезу, клінічних проявів, ускладнень, висвітлено принципи діагностики, особливості лікування та профілактики гострих респіраторних вірусних інфекцій. Інформація, що міститься у кожному розділі ґрунтується на сучасних наукових даних, рекомендаціях ВООЗ, державних нормативних документах, а також власному накопиченому досвіді співробітників кафедри щодо підходів до менеджмента пацієнтів. Крім опису клінічної картини в імунокомпетентних осіб у посібнику розглянуто особливості перебігу хвороб у дітей різних вікових груп та в пацієнтів з

імунодефіцитними станами. В кінці кожного розділу посібника подані питання для самоконтроля.

Незалежно від спеціалізації медичного працівника, в його клінічній практиці обов'язково постануть питання щодо гострих респіраторних інфекцій, що потребує поглиблення та осучаснення знань стосовно цієї групи захворювань у всіх медичних фахівців.

Сподіваємось, що представлений навчальний посібник стане одною з важливих та корисних складових освітнього процесу і допоможе лікарям широкого кола медичних спеціальностей розібратися зі складними питаннями, пов'язаними з гострими респіраторними інфекціями.

Навчально-практичне видання

**Автори:** співробітники кафедри інфекційних хвороб *Дніпровського державного медичного університету:*

**Литвин Катерина Юріївна**, завідувачка кафедри, д.мед.н., професор  
**Шостакович-Корецька Людмила Романівна**, професор кафедри, д.мед.н., професор;

**Маврутенков Віктор Володимирович**, професор кафедри, д.мед.н., професор;

**Ревенко Георгій Олександрович**, PhD, асистент кафедри;

**Якуніна Оксана Михайлівна**, к.мед.н., асистент кафедри;

**Кушнієрова Олена Анатоліївна**, к.мед.н., асистент кафедри;

**Шевельова Олена Володимирівна**, к.мед.н., асистент кафедри;

**Будаєва Ірина Василівна**, к.мед.н., асистент кафедри;

**Чергінець Артем Валерійович**, доцент кафедри, к.мед.н., доцент;

## **ГОСТРІ РЕСПІРАТОРНІ ВІРУСНІ ІНФЕКЦІЇ**

*За редакцією професора К.Ю. Литвин*

Підп. до друку 25.05.2023 р.

Формат 60x84/16. Папір друк. № 2. Гарнітура Times New

Roman Умовн. друк. арк. 9,99. Тираж 300 прим.

**Видавець Марченко Т.В.**

м. Львів, 79053, Україна, Перфецького 11 А, тел.+380503701957

e-mail: magnol06@ukr.net

<https://magnolia.lviv.ua>

Видавець Марченко Т. В.

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції: серія ДК № 6784 від 30.05.2019 року, видане Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України

Надруковано у друкарні видавця ФОП Марченко Т. В.